

Monumentnummer*: 531570

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 12 september 2014
Kadaster deel/nr 82663/48

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Nieuwegein Nieuwegein Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Nieuwegein Batterij a/d Overeindseweg met inundatiekanaal/annexe werken

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Jutphaas D 645

Omschrijving**

Cluster 52. Brug.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

BRUG over inundatiekanaal als in 1871 aan het verdedigingswerk Batterijen aan de Overeindseweg toegevoegd en later gemoderniseerd waterbouwkundig onderdeel. Het ophalen of verwijderen / vernietigen van bruggen is sinds de oudheid een probaat middel om indringers te weren. Niet alleen werd zo de doorgang of overtocht over een waterloop, een droge of een natte gracht of een terreindiepte belemmerd of vertraagd, maar ook moest een aanvaller zelf zorgen voor middelen om de barrière eventueel zelf te nemen. Houten bruggen waren relatief snel te vernietigen, desnoods door ze in brand te steken. Stenen en betonnen bruggen vergden een grotere en meer tijdrovende ingreep, al kon een springlading soms snel het gewenste effect sorteren. Met de komst van ijzeren bruggen - in de loop van de 19de eeuw op grote schaal toegepast in vele verschillende varianten - bleef de tweede mogelijkheid bestaan, maar verdween de eerste. Het opblazen van bruggen was kapitaalvernietiging en gebeurde alleen in uiterste noodzaak. (Ijzeren) bruggen konden worden afgesloten door het uitnemen of anderszins ontoegankelijk maken van (kleine) delen ervan. De houten brug over het inundatiekanaal is een modernere uitvoering van een eerder meer dan eens tot stand gebracht model. De brug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

diende onder normale omstandigheden een civiel doel.

Omschrijving

In 1871 gebouwde en later gemoderniseerde, relatief lange BRUG in de Overeindseweg (ca. 20 x 5 m) aan de zuidzijde van de Overeindse Wetering, met van asfalt slijtlaag voorzien, houten wegdek en ter weerszijden smalle trottoirs, geflankeerd door leuning van ijzeren buizen; rustend op drie bakstenen penanten met later toegevoegde betonnen opzetblokken en ter weerszijden bakstenen landhoofden met vleugels met later toegevoegde betonnen opzetblokken.

Waardering

De BRUG in de Overeindseweg en behorend tot de Batterij aan de Overeindseweg is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op en ontstond als uitvloeisel van: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de eeuw).

Het betreft hier een aan de militair-strategische bouwkunde gerelateerde uiting van de historische waterbouwkunde, namelijk een brug voor militaire en civiele doeleinden.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.

* Het onderdeel is representatief (karakteristiek) omdat het een goed voorbeeld is van toepassing van een lange uitvoering van dit type brug.

* Het onderdeel is naar vorm tamelijk gaaf omdat essentiële onderdelen naar vorm en functie herkenbaar zijn.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Fort, vesting en -onderdelen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument